

Bagijnestraat 57

Architect: Hendrik Hendriks Kramer

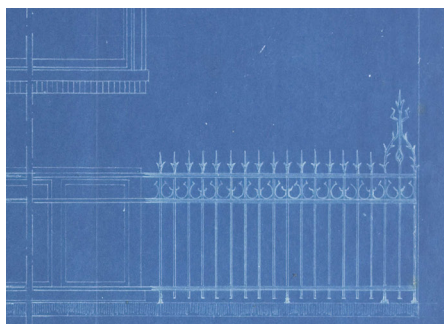
Verbouwjaar: 1904

Op zoek naar sporen van vernieuwing rond 1900 is de eerste stop op deze wandeling een pand uit de late middeleeuwen. Aan de zijkant zie je de kloostermoppen nog door het stucwerk heen. Dat lijkt misschien vreemd, maar dat is het niet. Rond 1900 was de binnenstad van Leeuwarden al zo goed als volgebouwd. Buiten de oude singels werden nieuwe wijken gebouwd. Maar in de binnenstad werden natuurlijk ook panden vervangen en verbouwd. En dat laatste is ook met dit pand gebeurd. Het is waarschijnlijk tussen 1530 en 1550 gebouwd als onderdeel van het St. Annaklooster van de grauwe bagijnen. In 1580 werd Leeuwarden protestant en na de reformatie werden katholieke gebouwen zoals dit klooster onteigend. Het pand met de naam 'Patershuis' is daarna in eigendom geweest van verschillende vermogende families uit Friesland die het pand vaak verbouwden. Waarom het pand Patershuis werd genoemd is onduidelijk, aangezien de bagijnen een vrouwengemeenschap was. Maar mogelijk woonde hier een priester of pater die diensten verzorgde in de kapel.

In 1899 werd de advocaat en notaris J. Tjebbes eigenaar van het pand. In 1904 liet hij het pand verbouwen door architect Hendrik Kramer

(1850-1934). Deze Kramer was geboren in Woudsend en had in Sneek de HBS gevolgd. Hij studeerde daarna verder in Amsterdam en Brussel. In 1878 verhuisde hij naar Leeuwarden. Rond 1900 was hij één van de voornaamste architecten in Friesland.

Voor de verbouwing van dit pand liet Kramer een soort van lambrisering aanbrengen. De vensters werden gelijkgetrokken en kregen een onderdorpel van geglazuurde bakstenen en een kap van hout met een motief erin om de zonwering te verbergen. De nieuwe voordeur kreeg een smeedijzeren bloemmotief voor de raampjes. In het raam boven de deur (het bovenlicht) kwam een glas-in-lood raam met een abstracte decoratie met sierlijke Art Nouveau rondingen en zweepsflaglijnen. Het dak werd afgekapt, deze was oorspronkelijk een keer zo hoog, en

Uitsnede van het ontwerp voor het originele hekwerk. Historisch Centrum Leeuwarden.

voorzien van donkerrood gegla-
 zuurde dakpannen en 3 dakkapel-
 len. Op de dakkapellen zitten aan de
 zijkant zijpannen die aan het einde
 van de dakkapel worden afgesloten
 door een zijpan met een mooi rond
 uiteinde. Daarnaast ontwierp Kra-
 mer ook een ijzeren hekwerk voor
 het pand 'ter voorkoming van het

thans bestaande voortdurende last
 van beschadiging der gevel door de
 straatjeugd'. Het huidige hek is een
 nieuwere variant. En zo ziet dit mid-
 deleeuwse pand er van buiten uit
 alsof het is gebouwd ten tijde van
 de vernieuwing rond 1900.

Originele ontwerptekening van Hendrik Kramer uit
 het archief van het Historisch Centrum Leeuwarden.

